

Ըրագիր Գարնամկան

ԹԻՒ 24

18 (6) ՅՈՒՆԻՍԻ

1855

ԲՈՒՆԵՆԻՍԻՍԻՆ

ՇԱՍՏԻՆ. Պոլս կոմսիոն շրջաբերական թղթերը: — Կարգը կարգիս կ'երթնայ: — Վիճակը բանակցութեանց Թ.Ա. արևմտաբանութիւնը: — Պատերազմի շրջի: — ԲՈՒՆԵՆԻՍԻՆ. Ցարական իշխան: — ԲՈՒՆԵՆԻՍԻՆ. Կարգիս. Անգլո-թուրքական կենսոց քնն. պատմական իշխան: — ԲՈՒՆԻՍԻՆ. Թագաւորին ճամբորդութիւնը: Լա Մարմերա: ՕՍԻՆԵՆԸՆ ՏԻՄՈՒՅԻՆ. Այն-ու-Էն: — ԲՈՒՆԻՍԻՆ. ՏԵՆԵՍԻՆ. Այն-ու-Էն: — ԲՈՒՆԻՍԻՆ. Իշխանութեան շրջաբերական:

ԱՅՍՏՐԱ

ԱՄԵՐԱ. 18 ՅՈՒՆԻՍԻՆ:

ՄՕՏԻՍՍ Թուսաց դահլիճը նոր շրջաբերական թղթի մը հանած ու Կրտսերները նստող կրկնաւանդ թուս. գործարարին իրկած էր, որ նոյնը գերմանական ակրոսիանայ գերմաններուն ձեռքը յանձնէ: Կենսոց կոմսիոն աս շրջաբերականին մէջ Կերմանական տերութեանց եւ իրար Կերմանական դաշնակցութեան կը խոստանար Ալեքանդր թանկացութեանց մէջ ընդունած երկու կէտերը, որոնք որ մինակ Կերմանական շահուն կը վերաբերին, հաստատուն պահելու ինչ որ Կերմանական տերութիւններն ու նոյն իսկ Կերմանական բոլոր դաշնակցութիւնն արեւելեան ինքզինքն մէջ իրար չհարցնելուն մը պահելու խոսք ատու ըլլայ: Եւստորիս աս աստիճանութեանը, որով Պոլսի դահլիճը կ'ազդէր Կերմանական դաշնակցութեան մէջ տեւաբարմութիւն ձգել, եւ գտնէ մեկ մեծ մաս մ'իր կողմը բաշխել, բացառյալ գեղմ ելաւ ու ըստ, որ այն շոր կէտերը ամենեւին իրարմէ չեն բաժնուիր, եւ Կերմանիս ալ յառաջողի արդէն այնպէս ինչոցս էր, եւ սոր վրայ հաստատուն պէտք է մնայ: Եւ որովհետեւ պիտուր կ'ապահար Պոլսի վրայ է, անոր համար Պոլս կ'անոր Մայիսի 17ին հետեւեալ թուղթը իր Կերմանիս գերմաններն գրեց:

Բարձրագահ, դուքս:
 Ալեքս, 17 Մայիս 1855:
 Պոլսի ինպատարական դահլիճը Պոլսի Կրտսերներն ձեռքը տեղեակ է ան ընկնացքին որն որ Թուսաց կարգերուն գործակալ Պոլսի կրկնաւանդ թուս. անայմէ յանձնուած գործողութեան նկատմամբ Կրտսերներին մէջ ընտան Է: Բո՛ւ արտեւեալ կը լսենք որ Պոլսի Կրտսերը կ'աշնակցութեան ժողովքին մէջ Թուսաց արքունեաց աս գործքին վրայ մէ՞ծ կ'աւ ինչոյ յարուցած չէ, եւ չենք սարակուսիր որ այսպիսի ինչոյ մը ոչ Պոլսէն եւ ոչ ալ Աւստրիայէն իրեն ծանուցուած պիտոր համարուի: Բնացեալ գերմանական արքունեաց համար ալ վտահաւթեանը կը համարենք, որ Թուսաստանին Կերմանիս տնտեսական շահուն Եւրոպայի ընդհանուր շահէն բաժնելու համար աս երկրորդ անգամ բրած փորձն անեւելին միտ պիտի չգնեն, որովհետեւ ասոր մէջ Թուսաստանի նպատակն ան միայն կրնայ ըլլալ որ Կերմանիս մէջ անարարութիւն պահէ,

եւ որչափ կարելի է Կերմանական արքունեաց անտարաժիպին իրեն համար տարահոգընէ, յառաջ քան Ալեքանդրի ժողովքին վերջական որոշումն աս չէ: Եւստայ քան մեր կարող ըլլալ Կերմանիսներն իրար ամբողջ միմեկին եւ Կերմանիսի հետ ունեցած կրտսեր յարաբերութեան վրայ զմեզ թայտորել: Աս պիտի որպէս զի Թուսաստանի Կրտսերներին մէջ բրած յարաբերութեան մեզի երեւցած մնաց վրայ ամենեւին տարակրկիտ մը չեմոզմը, մեր Կերմանիսի ներկայացուցիչներուն շրջաբերական մը կը իրկենք: Այս իրեզմէնք, բարձրագահ, տէր, նոյնը Մանիպիլի ս. պահին հարգելու, եւ աս աստիճան միմեկին պաշտանէից գահիցուն մեր վտահաւթից ակնկալութիւնը յայտնելու որ Պոլսի ինպատարական դահլիճին կարծիքն աս բանիս մէջ անշուշտ մերմին հետ կը միարմուի:

Լ'նոյնեցիք, եւ այն:
 (Ստորագր.) Կոմ ԳՐԱՆԻՆ:
 Եւստորիս արտաքին գործող պաշտանեան ակնից դատ անցած ամսոյն վերջը ուրիշ շրջաբերական մ'ալ հանած է, որուն համաձայն բովանդակութեանը Կերմանիսի Կրտսերը կ'եզր թղթակցներէն մէկը, հետեւեալ երկուսկա կը ծանուցանէ:

Մեր շրջաբերական պաշտանայիրը միմեկին թանկացութեան պատմութիւնը համառոտի մը պատմիկն ետքը խոսքը արտաքին աստիճանութեանց կը պարզեն: Ասոր արեւմտեան տերութիւններէն մերմուսեան, որովհետեւ հաւանականաբար արդէն չէին իմացուած: Եւստոր համար արտաքինական դահլիճը աս աստիճանութիւնները նոր ծանուցութիւններով ըստարեւելեան կողմ Կրտսերը Կարիք ու չանան իրկից, ինչպիսիք որ ասոր նորին քննեն եւ մտածեն այն հետեւութիւնները, որոնք պայտիս ունիան մերմուսէն կրնան յառաջ գալ: Աւստրիա աս անգամ ալ ամենեւին յառաջունէ անի բան մը չկրնայ յարողընել: Ի վերայ այս ամենայնի կարգաբերական արտաքինական կառավարութիւնը պատեւազնոյ տերութեանց իրարմէք զանալ Էւրոպայի որ իրենց շահերուն համեմատ այնպիսի պայմաններ գնեն, որոնք որ սկզբնական հիմնըներէն անի ընդարձակ ըլլան, բայց սակայն աս դեպքիս մէջ Եւստրիան ալ հարկ կը համարի անկից յառաջ եւ կամ հետեւութիւններուն պատասխանատուութիւնը այն տերութիւններուն վրան ձգելու: որովհետեւ իրենք են որ ասով Կերմանիսի 28ին արձանագրին սկզբունքներէն հնարցած կը գտնուին: Եւստրիայ տակից ետքը ամենայնի կնք պատեւազնոյն ընկնացքէն եւ Կրտսեր փոխարտեւեան կ'աւանդ կ'անենայ:

Արքունական արտաքինական կառավարութիւնը յաւանդան ընդունած պարտաւորութեանց հաստատութիւն մնայով, արձանագրին մէջ ծանուցուած սկզբունքները հաստատուն կը պահէ եւ բարձրագոյն Կրտսեր ամբողջութիւնը, որպիսի եւ իցէ յար-

ձակմանց դէմ պաշտպանելը պիտի շարունակէ: Աւստրիա աս դրիք մէջ ան վարկիւնին կը սպասէ, որուն մէջ իրազարգեման բանագնացութիւնները նորէն սկսելով բոլոր իր պարտութեանը կ'իտքը խոստովանան կայմը պիտի ծանուցեն: Աս դեպքիս մէջ չորս կրտսերաւորութեան կէտերը պիտի պաշտպանուին, ան մտք ինչպէս որ ինք ասոր կը միկնէ: Եւստրիական պաշտանագրին ննացած մասին մէջ երեւելի բան մը չկայ:

Լ'մնաց 12ին մեծախա կարող կայմիս գնաց արտաքինական բանակին պայտեւիսն ընելու համար: Երկրորդ սոր արդէն հարա. հասած էր, որ եկեղեցական, բողոքական ու գիտարական պաշտանտերներէն մեծ շքով ընդունուեր է: — Աս այնչեղութիւնը չորս շարակ պիտոր տեւէ: Եւստրիական կարգուհին ալ աս օրերը Պոլսի կողմէն մէջ Պոլսէն հաւթին իր ծննդեան տեղը պիտոր երկնայ քիչ աստիճան համար:

Եւստրիական բարձրագոյնը Այն Փաշան ալ Կոստանդնուպոլիս կը գաւնայ:

ԹՂ. Արձանագրութիւն

Ալեքս, 18 Կարիք 1855.

Կերմանիս, եւ այն, ինչպէս Թ. արձանագրութեան մէջ:

Կրտսերներն անոր արձանագրութիւնը կարողցուելն եւ ընդունուելն ետեւ գործեալ երրորդ երաշխաւորութեան ընտելութիւն սկան:

Պոլսի Տրաքիս տը 17ին աս կրտսերաւորութեան երկու արտաքին ունեւան ինչոցս: Եւ որովհետեւ բարձրագոյն Կրտսեր աս բանիս մէջ ամենեւին անի շահ ունի որ իր գոյութիւնն Եւրոպայի հաւատարմիչութեան հետ կ'ապուի, Կարիքի արտաքին գործող պաշտանեան Օսմանեան տերութեան ինչպիսի գործակալին աստիճանից որ ինքզինքն աս մասին վրայ ինք նախ իր միայն յայտնէ:

Լ'ն Կարիքի կարծիքն է որ աս ինչոյր հետեւեալ որոշման կրնայ գոհ ընալ երկուսկա մը լուծուիլ:

Կրտսերները տերութիւններն ուղեւոր յայտնել ան ծանուցելու իշխանը, զորն որ Օսմանեան տերութեան Եւրոպայի զանապստ տերութեանց մէջ եղած հրապարակական իրարմէք միարարութեան շահերուն մասնակից ըլլալուն վրայ կը գնեն, կը յայտնեն որ անից ետքն աս տերութիւնն ան միարարութեան մաս մը կը նկատեն, եւ իրենք զիրենք կը պարտաւորեն որ անոր սահմաններուն ամբողջութիւնն եւ անկախութիւնն ընդհանուր հաւատարմիչութեան ետեան պայման համարին:

Կարձագոյն Կրտսեր արտաքին գործող պաշտանէն յայտնած սկզբան Կարիքի եւ Եւստրիական Կրտսեր ինչոյր գործակալներն հաւանեցան:

Լ'նայն Կոստանուցի ինչոյր գործակալներն ալ իրենց հաւանութիւնը տալին: Բայց իրենց միտքն յայտնած ամենին աս ալ անեցուցին, որ ասով ի-

Գնործակցներ աւար անուեցան: Կողմնակից փո-
 ճիւղ Տրամանաւորին սուսած ևւ պաշտօնական եղա-
 նակաւ: Ծանուցուած ուրիշ յուր մը Տեղեւեան է,
 որն որ ամօպս 11ին իրիկուան ժամը 11ին տրուած է:
 Սենք զմէջ անհասցնելով նորանոր գործքերու
 կը պատրաստուինք: Ըրտնանդ երոյժ ուստական նաւե-
 րը պարկիւք, որոնք անեկի Տրամանաւոր սկսան: Մեր
 ձեռքը նոր մարտիոցներ ինչան: Վնասն ամօպս մին
 թուսերէն պարպուեցաւ:

— 12 Գուստի: Ընտանեղաց ծովակալու-
 թիւնը Լորտ Ասկանէն աս յուրն առաւ, որ Վնասն
 թուսերէն պարպուելով, Չերքէզներէն պոչաւորուե-
 լի: Սուսերը Տրամանաւորուոր զէպ ի Քանգան եւս
 քաղաքէր են:

— Սուսաց կողմանէ աս յերբ կը արուին:
 Կորչարով իշխանն ամօպս մին կը ծանուցանէ որ
 երկու որ պարճուրէն զնոյկանուածներէ ետքը թըր-
 նաին սուսաց 7ին առաւ Ժամ 7ին երկը Գաղ-
 յիացի զորաց բաժնեով, Քանգանիք, Սեյնիկիւրի,
 Ապիւնիկի կրիք պարտի բերքերը եւ Թիւ Կ. պարըս-
 պին ու Սեյնիկիւրի բերքին մէջուեղը կեցած
 մարտիոցը յարձակուոյն առաւ, եւ մեր նոյրէն Էս
 առած Քանգանի բերքն ալ պահեստի զորքով
 գարնէն պարտուին: Արիւնակից պատերազմէ մը
 ետքը մեր ձեռքը միայն մարտիոցը մնաց: Մեր կո-
 թուսը մեռածներն ու միւրաբուսածները մեկուսի
 անտերով 2500ի կը հասնի: Մեր զորքը զարմանալի
 քարտէսամբ զարնուեցաւ, եւ ստիկա թշնամուսը
 կարուստէն, որն որ մերիսն աւ երի է, ձեռու լինա-
 կած 275 գերիներէն, որոնց մէջ 7 հաս պաշտու-
 նակալ կը գտնուին եւ կրիս, պարզակամ լըրան
 թնդանմանիքն յայտնի կը անտուր: Թշնամին
 մինչեւ Տեղեւեան պայքարի կամուրջը եւ Քանգանի պարըս-
 պին կարմը յառաջ քալեց ուր շատ մարդ կորու-
 յաց: Թեքակող զին մեկու կողմերը երեւելի բան
 մը պատահած չէ:

— 11 արշաւ. 15 Գուստի: Կորչարով իշխանը
 ամօպս 13ին կը ծանուցանէ, որ սուրի եւ նոյն օրը
 ինչամեաց Սեւաստոփոլի գէտ առած կրակն եր-
 թնոյրով կը անարանայ, եւ երբեմն նաեւ քոյրորդին
 կը պարտի: Կիւրտեան անպակուած իշխանը շարժու-
 թուած է: Թշնամիք Սեյնիկիւրի եւ Ապիւնիկի
 գրեականներն գէտ շին աշխատիք, այլ Քանգանի-
 քի լուսնաները նորէն կ'անբացնեն:

Կարշաւուորք Քերէն սուսած անտեւնիկի նոյն քաղաքին
 կառավարին: Ահաւորութիւն վերին Տրամանաւորին
 մէջ եղած ինչակալու ինչաներն ալ ձեռք ձգեր են:
 Կանոնի գաշաւուորք կը անտեւնի որ նոյն բերքին պո-
 ճորտրաց մէջ սուսերը անկարող թիւն եւ զանազան
 հրանդու ինչաներ կան երկուս Արիւն Տրամանաւոր-
 քը կարողալիք է, որ Քերէն ինչակալուց փոյ
 գտնուող Սուսաց հրանդանոցին համար նորէն
 16,000 անկողին շինուի: Կարշաւուորք Քերէն Լեւի-
 քոյն մեծ ամառը միտնենք եւ անհամար արքաւ
 գտնի են: Կարշաւուորաց նաւերն Արաւստին մեր-
 ձակալքը խաղարկուած ինչաներ կ'ընեն, յուսալով որ
 ուրիշ միտնանոցներ ալ կ'գտնուի:

Չեւանպա գետին զովի Քանգան ձորը բռնող
 դաշնաւոր զորաց բազմութիւնը 50,000 կը համա-
 յուրի: Հոս շուրն ու փոյտը շատ առաւել: Գէպ ի Գիլ-
 փաղիկ լըտուրը, զոյն որ պաշաւուորք Սեւաստոփոլի
 շուրն արգելիլու համար ուրիշ տեղ պարճուցած
 էին, հիմակ իրենց բանակին գործածութեանը հա-
 մար նորէն շինեցին: Քերէն է կամ թշնամի մը նայե-
 լով գաշաւուորք Սուսերէն առած երեք չորքեւանե-
 րը պիտի կարենան գործածել ընէլ, զորոնք պահա-
 նորդները Էս քաղաքը ստեղծելն կ'ու մը միայն
 կըցած էին պրիւ: Կարշաւուորք Քերէն մէջ շուր-
 նաները նորոգելու գործարան մին ալ գտան: Կաղ-
 յիացիք Քերէն ինչակալու շին Լեւիքով եւ դար-
 ձան, որպէս զի կարենան Չերքէզստանն յարձակու-
 ընելու պատրաստութիւն անտեւնի: Եւ ինչպիսի լըբը
 դաշնաւորաց արդէն զէպ Սեւափա երթալը կը ծա-
 նայանեն:

— Մայիսի 12 օրու նաւատորմին փոյ Տանգի-
 կէն Գուստի մին եկած լըբուսն նայելով նոյն
 նաւատորմին երկու չորքեւան եւ կրիս Էսպարկ
 նաւ մինչեւ Գրոնիկի մասերը, պոչերն կապի-
 ները մինչեւ կը պոչն վերջին արեւմտան ձորը, ուր
 սր Գրոնիկի աս կը գտնուի, յառաջ գալիք են: Կար-
 կէն կը պոչն ըրով եւ ինչպիսի առջեւ սր որ նորէն
 նուսերը կը բազմանան, եւ կը կարծուի որ երեւելի
 գործքի մը ձեռք պիտի զարնուի:

Գրոնիկի մասերն անտեւ գաշաւուորաց նաւատորմին
 շարժման փոյնն պաշտօնական լըբը Կիւրտ-
 բարդի լըբորներուն մէջ Գուստի մին ասանկ կը
 ծանուցանի: Տէն Զարաւարդիտաց պարապետը կը
 ծանուցանէ, որ աս օրերս ինչամեաց նաւատորմին
 իր զրեքը մէջ անլարժ կեցած է եւ միայն քանի մը
 նաւեր խաղարկուին վերջուցին, որպէս զի մի եւ նոյն

զժնէ մէջ աւելի նեղ գիւրգով մը կենան, իրիկուր
 ուրիշ 1 կրիկուրի նաւ եւ 3 թեքանովակիր նաւեր
 ալ նաւատորմին հետ միացան:

— (Սոսապէն Չեւանպա լըբըն մինչեւ Գա-
 նիսի Թ աս յերբ կու անտեւ: Սուսաց Զարաւարդի գոր-
 ջին վերին Տրամանաւոր լըբուսն զորապետը Զու-
 նիսի մին հոս հասաւ: — Քանի մ'օրէն բարդ պա-
 հանորդ զորքը Նիկոպոլիէ ըրով ժողովուած բանա-
 կին հետ պիտի միանայ: — Քերէն կառավար կա-
 կարին իշխանը Գուստի 3էն ի վեր Սոսապ կը
 գտնուի, ուր որ կառավարս ինչան պաշտօնականն
 իր Սիւնիկի լըբուսն փոխադրուած են: Քերէն 4000
 հոգով պահանջուր զորքը Սոսանից զորապետին
 Տրամանաւորս ինչան տակ զէպ ի Արաւստին եւս
 քաղաքեցան, եւ կարչարով իշխանը Մայիսի 26ին,
 Քերէն անտեւնուս լըբուսն տեղեւոյն պէս՝ Սերբոյ
 եւ 13 Երբորդ զորաւորները Մայիս զորապետի
 տեղակալին Տրամանաւորս ինչան տակ զէպ ի նոյն
 կողմը խաւրեց: Սեւաստոփոլի բերքն մինակ մին-
 չեւ Մայիսի 31ին ներք ծանուցուած են: Թէ դաշ-
 ան է ինչ պահանջուր զորքին առողջութիւնն առէլ
 փնտրի մէջ է, եւ հրանդաներու ու առողջներուն
 համեմատութիւնը 1 ուս 80 է: Փոփոխով ծովա-
 կալի տեղակալը զգաց անտեւ հիւանդութեանը փոսն-
 գաւոր հետ անողացած է: Եւ փոփոխութիւնն առէլ
 զորապետի անտեւնուս լըբուսն քրոյնի վերին
 Տաղարայտին յանձնուր է: Անտեւնուս Մայիսի
 վերջերն Սոսապ եկած լըբուսն նայելով, կա-
 կարեան ինչակալի փոյ Նիկոպոլի մաս Մայիսի վեր-
 չերն, մի եւ նոյն ասանկ որ Քերէն փոյ յարձակու-
 անքը, գաշաւուորաց փոյնը նաւատորմից մ'երեւ-
 յեր է, որով Անտիպի Տրամանաւոր Սեւապիս
 ըրով ծովակալն անպակու է իր քանի մը հոգար
 կորցրով Վնասի ինտըլը, որպէս զի Բուսանին քով
 դրոնուող Արաւստին նաւատոր գլխին հետ հոգար-
 դակցութիւն անտեւնուս է: Չերքէզներու խաղարկ-
 զանմ խմբերէն սոսաներ պաշտպանէ:

ՅՈՒՍԱՅ ՏԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մարտի 12ին մայրաքաղաքին մէջ հրատարա-
 կու եղաւ: Տեղեւեան Տրամանաւորն պաշտօնակիրը,
 որն որ 2 ոսմէն Գուստի 12ին իրիկուան ժամը 11ին
 Սեյնիկիւրի գետնախառ Արաւստի Կարիկուս
 նոսրակին տրուած էր:

Սոսապ իրիկուան զէպ ի ժամը 3/4ին մար-
 դապան մը Սրբապոն Զոր տըրակին անտեւնու-
 դակի գետնախառ Արաւստի Կարիկուսին կենացը
 զէպ ունիւր ծովակալն Վնասի լըբուսն կ'ընէր, ուն
 անտեւն երբ ուր
 կը մուս Կոյսը համար Արաւստին գոյս կ'ընէր:
 Փոսը Աստուծոյ, հարուածը բորբոսին պարապի
 կըր եւ փոսը: Կարիկուսը սոսող է անտեւն փնտրի
 մէջ է: Կարիկուսը օրը, 11ին արուած հրանդարկան
 լըբը կը ծանուցանէ որ չորագործը բնակ էր:

ՍԱՐԴԻՆԻԱ

ԴՈՒՍԵՐԻ, 12 Գուստի: Աս օրերս թուրքաւորը
 ձամբայ պիտ'որ կըլ: զէպ ի Փարիզ ու Լանտն կը-
 թայտը: Իր բաղադրութեան ասանկ Է: Գրեկեոս Բա-
 բիստակի իշխանը երկրին կառավարութիւնը ձեռք
 պիտ'որ առնէ:

— Խորը Սարդինիական զորաց երկրորդ զորա-
 պետը Արեւստի լըբուսն Կարիկուսն անտեւն
 մտեր է:

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՏԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՎՈՍՏԱՆԻՆԻՍՏԱՆԻՍ ամօպս 4ին թորեւտի փոյնէն
 եկած լըբուսն մէջէն պիտակներն ասուր են: Ար-
 զա եւ Զալիլ փաշաները իրենց Տրամանաւոր ասուր
 են: ասինն տեղը Կարիկուսը Փոսան անցեր է եւ
 երկրորդին տեղը Առաջինի փաշան ծովակալն գորա-
 թեւան եւ պատերազմի պաշտօնն ասուր է: — Սոսապ
 26ին գետնաչործը նորէն ահայտ կործանուաներ
 պատահաւոր է: 80,000 հոգի անտեւնուս տեղեւոյն
 կորսնցուցած ինչամեաց անտեւն կը պարտին: Կարիկուսի
 անտեւն մինակ կը լըբուսն, քաղաքը բոլորովին կոր-
 ծանած է: — Արաւստի Կարիկուսն Կարիկուսն
 հրանդան ինչանով անտեւն Արաւստինուս Կարիկուսն է:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆՔ

Յ Ե Յ Ե Ս Ե Ե Ե

Երկրի մի մասի Կարիկուսն լըբուսն:

Չորս երկիր մը, ուր պաշտօնակիրը (փնտր-
 թան) այնպէս կարող ըլլայ ինչպէս Արաւստի, ուր
 որ ամեն բան կրնայ մէկէն ապահովուիլ, իր մեր
 ձուտերին կ'անտեւն սկսեալ մինչեւ իր խնամութիւն
 պատահանի անպակու, զոյն որ կորսնցնէ կրնայ
 ապահովուիլ, նաեւ մինչեւ իր ուրքը, զորն որ եր-
 կաթուղուց փոյ ձամբարութեան մը ըրած ասանկ
 կրնայ շարժանիլ: Բիշ Արաւստի կը գտնուի, որ
 երկաթուղուց համար ամենակ մ'առած ասանկ լըբ-
 եւ մերձաւոր գեղերը շրջան մ'ընէր. համար-
 մի եւ նոյն ասանկ շուրջապայ ձամբարութեանց
 գէտ ապահովանոյ ինչակալութեան տակ մը աւել-
 լի չիմտի եւ անոր տեղին երկրորդ ամենակ մը եւ
 երաշխաւորութիւն չընողով, որ եթէ մուս գա-
 լու ասանկ ինչու կամ ոտքը կորսնցնուր ըլլայ՝ հա-
 ռիս իր փաւնա ստեղծին անտեւն: Կարիկուսն ազգային
 նկարագրին աս ապահովանոյն ցանկութեան մէջ
 հաւատարիմ մնացած է: Արաւստի 200 մայր յա-
 ապը Արաւստի մէջ ծովակալն ապահովանոյն
 մը կար, ինչպէս եւ շատ կոչու կ'անտեւն էր, որն
 որ լըբուսն կը կոչանար, որ ծովու փոյն մեծ ձամբար-
 քութիւն մ'ընէլ ազգայինն որոջ գնով իրեք զի-
 լընը ապահովանոյն կու տային, որն որ իրենց
 պիտի վճարուէր ինչ որ ողջ անողը հայրենիք գա-
 նալու ըլլային, եւ երբ որ ժամանակի ժամանակ
 մարդանոցը կրնան ինչ սաստիկացած էր՝ գրեկ-
 նիկուսն մէջէն սեղանաւորներուն հետ լըբուսն
 կրնան կ'ըլլային, որոնք յայտն կայանային երբ
 սեղանաւորներն ինչպէս զի կը կը պարտաւ որէին, որ
 եթէ մինչեւ աս կամ ան ժամանակն ապահովանոյն
 գէտ ապակու ըլլայ անոր ստիկի որոջ պուսը մը
 հասնուցանեն: Անտեւն ապահովանոյն լըբուսն
 ինչաներն անտեւն սկսեալ մ'անտեւն են, եւ անտեւն

Կարիկուսն հոս անտեւնուս ծովակալն անտեւնի միայն
 գտնուի մը հոստակներէն ալ փնտրուր հաւանդու-
 թիւն պահանջուր: Էս կարիկուսն հոս անտեւն հարկու-
 թիւն որպէս զի կառավարութեանն փնտրուր իրաւունքը
 պաշտպանիմ եւ զայ իրաւունքին մը սր կարող ըլլայ զի
 սոսանիս մէջ արգելիլ: — Էրբ աս կ'ըրալ մէջ ինչից
 հարկաւոր կ'ան կարգն ու կ'անտեւն պահանջուր: Էս խաղա-
 ջարկեան փայլեցը ան ամեն բարեքը զորն որ Աստուած
 մեզ պարկուած է: Էրբ ինչից կ'ըրա փոսը կ'ընեն ու
 զժամը ինչաները մտուցէր. եւ յիշեցը որ աս կարգին ու
 կ'անտեւն փոսը փոս մ'ալ հարցուցած ասանկից՝ մեր
 անտեւնուս յանդարտութիւն ասուած կ'ըրա որ շին
 ու երջանիկ երկրից դժբախտութեան լըբուսն զամօպս:

Մարտի 12 Գուստի: Աս օրերս թուրքաւորը
 ձամբայ պիտ'որ կըլ: զէպ ի Փարիզ ու Լանտն կը-
 թայտը: Իր բաղադրութեան ասանկ Է: Գրեկեոս Բա-
 բիստակի իշխանը երկրին կառավարութիւնը ձեռք
 պիտ'որ առնէ:

— Խորը Սարդինիական զորաց երկրորդ զորա-
 պետը Արեւստի լըբուսն Կարիկուսն անտեւն
 մտեր է:

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՏԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՎՈՍՏԱՆԻՆԻՍՏԱՆԻՍ ամօպս 4ին թորեւտի փոյնէն
 եկած լըբուսն մէջէն պիտակներն ասուր են: Ար-
 զա եւ Զալիլ փաշաները իրենց Տրամանաւոր ասուր
 են: ասինն տեղը Կարիկուսը Փոսան անցեր է եւ
 երկրորդին տեղը Առաջինի փաշան ծովակալն գորա-
 թեւան եւ պատերազմի պաշտօնն ասուր է: — Սոսապ
 26ին գետնաչործը նորէն ահայտ կործանուաներ
 պատահաւոր է: 80,000 հոգի անտեւնուս տեղեւոյն
 կորսնցուցած ինչամեաց անտեւն կը պարտին: Կարիկուսի
 անտեւն մինակ կը լըբուսն, քաղաքը բոլորովին կոր-
 ծանած է: — Արաւստի Կարիկուսն Կարիկուսն
 հրանդան ինչանով անտեւն Արաւստինուս Կարիկուսն է:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆՔ

Յ Ե Յ Ե Ս Ե Ե Ե

Երկրի մի մասի Կարիկուսն լըբուսն:

Չորս երկիր մը, ուր պաշտօնակիրը (փնտր-
 թան) այնպէս կարող ըլլայ ինչպէս Արաւստի, ուր
 որ ամեն բան կրնայ մէկէն ապահովուիլ, իր մեր
 ձուտերին կ'անտեւն սկսեալ մինչեւ իր խնամութիւն
 պատահանի անպակու, զոյն որ կորսնցնէ կրնայ
 ապահովուիլ, նաեւ մինչեւ իր ուրքը, զորն որ եր-
 կաթուղուց փոյ ձամբարութեան մը ըրած ասանկ
 կրնայ շարժանիլ: Բիշ Արաւստի կը գտնուի, որ
 երկաթուղուց համար ամենակ մ'առած ասանկ լըբ-
 եւ մերձաւոր գեղերը շրջան մ'ընէր. համար-
 մի եւ նոյն ասանկ շուրջապայ ձամբարութեանց
 գէտ ապահովանոյ ինչակալութեան տակ մը աւել-
 լի չիմտի եւ անոր տեղին երկրորդ ամենակ մը եւ
 երաշխաւորութիւն չընողով, որ եթէ մուս գա-
 լու ասանկ ինչու կամ ոտքը կորսնցնուր ըլլայ՝ հա-
 ռիս իր փաւնա ստեղծին անտեւն: Կարիկուսն ազգային
 նկարագրին աս ապահովանոյն ցանկութեան մէջ
 հաւատարիմ մնացած է: Արաւստի 200 մայր յա-
 ապը Արաւստի մէջ ծովակալն ապահովանոյն
 մը կար, ինչպէս եւ շատ կոչու կ'անտեւն էր, որն
 որ լըբուսն կը կոչանար, որ ծովու փոյն մեծ ձամբար-
 քութիւն մ'ընէլ ազգայինն որոջ գնով իրեք զի-
 լընը ապահովանոյն կու տային, որն որ իրենց
 պիտի վճարուէր ինչ որ ողջ անողը հայրենիք գա-
 նալու ըլլային, եւ երբ որ ժամանակի ժամանակ
 մարդանոցը կրնան ինչ սաստիկացած էր՝ գրեկ-
 նիկուսն մէջէն սեղանաւորներուն հետ լըբուսն
 կրնան կ'ըլլային, որոնք յայտն կայանային երբ
 սեղանաւորներն ինչպէս զի կը կը պարտաւ որէին, որ
 եթէ մինչեւ աս կամ ան ժամանակն ապահովանոյն
 գէտ ապակու ըլլայ անոր ստիկի որոջ պուսը մը
 հասնուցանեն: Անտեւն ապահովանոյն լըբուսն
 ինչաներն անտեւն սկսեալ մ'անտեւն են, եւ անտեւն

